

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-130>

УДК 339.711:332.1

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ДОСВІДУ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ: СТРАТЕГІЇ, ОБ'ЄКТИ, КРИТЕРІЇ, РІШЕННЯ

SYSTEMATIZATION OF EXPERIENCE IN REVITALIZATION OF TERRITORIES: STRATEGIES, OBJECTS, CRITERIA, SOLUTIONS

Фісуненко Павло Анатолійович

доктор економічних наук, доцент,
ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Українського державного університету науки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1339-5860>

Орел Максим Вадимович

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Девелопмент нерухомості»,
ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Українського державного університету науки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0872-1052>

Fisunenko Pavlo, Orel Maksym

ESI «Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture» of
Ukrainian State University of Science and Technologies

Стаття присвячена систематизації міжнародного досвіду ревіталізації територій. Встановлено, що ревіталізація виступає одним з дієвих інструментів розвитку територій і територіального маркетингу. Проаналізовано наукові праці, в яких наведені приклади реалізації проектів з ревіталізації будівель та просторів. Доведено, що систематизація досвіду реалізації проектів ревіталізації є важливим науковим завданням, що дозволить сформувати необхідну базу знань для подальшого прийняття рішень щодо ревіталізації будівель та просторів. Вивчено приклади застосування інструментів ревіталізації по відношенню до промислових та інших об'єктів. Визначено критерії, яким відповідають об'єкти, по відношенню до яких доцільно приймати рішення щодо ревіталізації. Досліджено потенційні напрямки ревіталізації об'єктів. Встановлено, що в Україні сформувались умови для широкого застосування інструменту ревіталізації.

Ключові слова: ревіталізація, територія, будівництво, розвиток територій, інвестування, інноваційні підходи, будівництво, девелопмент нерухомості, житловий фонд, промислові об'єкти, інфраструктура, економічний розвиток, проект, управління, стратегія, територіальний маркетинг.

The article is devoted to the systematization of international experience in revitalization of territories. It is established that revitalization is one of the effective tools for the development of territories. The implementation of revitalization projects affects the improvement of the housing stock of settlements, their urban environment, the expansion of infrastructure capabilities and the functional organization of space. Scientific works are analyzed, which provide examples of the implementation of projects for the revitalization of buildings and spaces. It is proved that the systematization of the experience of implementing revitalization projects is an important scientific task that will allow forming the necessary knowledge base for further decision-making on the revitalization of buildings and spaces. The goal is to study and systematize the experience of revitalization of territories and determine on this basis the criteria for classifying objects that require revitalization and promising directions for revitalization of objects, in order to form an empirical basis for making informed management decisions. The information base was the work of scientists on territorial and spatial development and revitalization of territories. The study was based on the use of methods of analysis and synthesis, systematization and generalization. Examples of the application of revitalization tools in relation to industrial and other facilities were studied. The criteria that meet the objects in relation to which it is advisable to make decisions on revitalization were determined. It was established that examples of successful implementation of revitalization projects concern objects that usually meet several of the identified criteria at once. Potential directions of revitalization of objects were investigated. It was established that conditions have been formed

in Ukraine for the widespread use of the revitalization tool, which is due to the influence of historical, economic changes, and military-political factors. It has been proven that revitalization can comprehensively solve the problem of using abandoned buildings and spaces.

Keywords: revitalization, territory, construction, territorial development, investment, innovative approaches, construction, real estate development, housing stock, industrial facilities, infrastructure, economic development, project, management, strategy, territorial marketing.

Постановка проблеми. Розвиток територій – складний процес, забезпечення якого часто потребує розробки та впровадження складних проектів, націлених з покращення житлового фонду території, його інфраструктури, благоустрою. Водночас, багато громад стикаються з проблемами, коли великі об'єкти (будівлі, споруди, простори) перебувають в занедбаному стані та не використовуються. Закономірним рішенням є використання в таких умовах інструменту ревіталізації. Завдяки ревіталізації вирішується одразу декілька завдань: створення умов для подальшого економічного розвитку територій без подальшої забудови зелених зон, перетворення занедбаних об'єктів в безпечні, комфортні та цікаві простори, підвищення якості життя мешканців, ефективного використання наявних інженерних мереж та комунікацій.

З іншого боку, як будь-які проекти, пов'язані із будівництвом, проекти ревіталізації потребують залучення значних інвестиційних ресурсів. З огляду на це, потрібно забезпечити грамотне прийняття рішень щодо об'єктів ревіталізації та напрямів їхнього подальшого використання. В цьому контексті особливої цікавості заслуговує вивчення досвіду реалізації проектів ревіталізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку територій прикута увага багатьох дослідників, серед яких Бабинець О. [1], Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. [2], Дем'янюк А. [3, с. 1083-1087], Маланчук Л., Синютіч С. [4]. Науковцями відзначено необхідність належної уваги забезпеченню гармонічного розвитку територій, що часто пов'язане із реалізацією проектів ревіталізації певних об'єктів.

Приклади успішної ревіталізації об'єктів в світі досліджені такими науковцями, як Бессонова А., Безугла Л., Белобородова М. [5, с. 49-55], Боднар Т., Ясінський М. [6], Левченко О., Біркентале В. [7, с. 102-106], Запотоцький С., Левицька О. [8, с. 305-310], Олійник Г., Данченко Ю. [9, с. 143-145], Савйовський В., Броневицький А., Каржинерова О. [10, с. 47-52]. Науковцями проаналізовано окремі випадки ревіталізації промислових та інших об'єктів, досвід реалізації яких є цінним

в контексті зростаючої уваги до ревіталізації як одного з інструментів розвитку територій в Україні.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас, важливо систематизувати накопичений досвід реалізації проектів ревіталізації з метою подальшого використання при обґрунтуванні рішень щодо ревіталізації певних територій чи об'єктів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Дослідження присвячене вивченню та систематизації досвіду ревіталізації територій з метою визначення критеріїв віднесення об'єктів, які потребують ревіталізації, та перспективних напрямів ревіталізації об'єктів, що сформує необхідну емпіричну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

В дослідженні проаналізовано наукові праці з питань територіально-просторового розвитку та ревіталізації територій. Використано методи аналізу, синтезу, систематизації та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з успішних прикладів ревіталізації науковці вважають трансформацію споруд газосховищ (газгольдерів) в місті Відень у Австрії. Саме на детальному аналізі досвіду впровадження даного проекту ревіталізації зосереджено дослідження таких вчених, як Савйовський В., Броневицький А., Каржинерова О. [10, с. 48]. Крім того, й інші науковці включають ці об'єкти до переліків успішної ревіталізації промислових об'єктів. Такими вченими є Левченко О., Біркентале В. [8, с. 308], Бессонова А., Безугла Л., Белобородова М. [5, с. 50].

Варто проаналізувати, чому ці об'єкти було обрано для ревіталізації. Побудовані у 1896-1899 рр. чотири споруди газосховищ тривалий час виконували функцію забезпечення міста газом. На момент побудови вони були одними з найбільших в Європі. Проте, технологічні та інфраструктурні зміни призвели до того, що у 70-ті-80-ті рр. ХХ ст. Відень поступово відмовився від використання коксового газу на користь природного. Як наслідок, зникла потреба у резервуарах такого об'єму та з 1984 року їхня експлуатація була припинена.

Схожа ситуація склалася і на газосховищах Лондона в районі вокзалу Кінгс-Кросс. Експлуатація газосховищ, розташованих в цьому районі, які були побудовані ще за часів вікторіанської епохи, також була припинена через перехід до використання природного газу. Проте самі споруди розцінювались як носії архітектурного стилю індустріального Лондона та об'єкти історичної спадщини, збереження якої стало ініціативою організації English Heritage, яка охороняє пам'ятки культури.

Слід зазначити, що ревіталізацію цих об'єктів варто розглядати як складову більш масштабного комплексного проекту з ревіталізації усєї промислової зони біля вокзалу Кінгс-Кросс. Як зазначають Бондар Т., Ясінський М. «цей район пройшов шлях від сільського поселення до великого індустріального центру цілої Англії в ХІХ столітті та залишався великим промисловим і транспортним вузлом до кінця Другої світової війни» [6]. Проте з часом дана територія занепала. Характерними ознаками цієї зони до ревіталізації були наявність безлічі занедбаних будівель, складів і земель, проблеми злочинності та безробіття. Цей район потребував трансформації, до якої спонукали інфраструктурні зміни, а саме: будівництво тунелю під Ла-Маншем та запуск потягів Eurostar. Ревіталізацію цього району відносять до переліку найбільш успішних також Левченко О., Біркентале В. [8, с. 308], Бессонова А., Безугла Л., Белобородова М. [5, с. 50].

Райони біля транспортних вузлів та мереж, чись інфраструктурне значення з часом втрачено, також часто стають об'єктами успішної ревіталізації. До прикладу, Бессонова А., Безугла Л., Белобородова М. до переліку успішних проектів ревіталізації відносять центральний залізничний вокзал в Детройті та покинуту залізничну гілку в Нью-Йорку [5, с. 51].

Так, центральний залізничний вокзал Мічигану побудували в центрі Детройта у 1913 році. При цьому, більшість приміщень становили офісні приміщення над головним терміналом станції. Вокзал функціонував до кінця 90-х рр. ХХ ст., але був закритий через поступовий розвиток автомобільного транспорту та катастрофічне скорочення перевезень через цей транспортний вузол. Сама будівля з часом набула занедбаного стану та тривалий період вважалася справжнім символом міста, що перебуває в занепаді. З відновленням будівлі пов'язані надії мешканців на приплив в місто інвестицій та подальшу його трансформацію.

Облаштування Хай-Лайн Парк в Нью-Йорку на місці старої міської колії вважають успішним проектом ревіталізації крім таких авторів, як Бессонова А., Безугла Л., Белобородова М., також науковці Левченко О., Біркентале В. [8, с. 309]. В цьому місці до ревіталізації була розташована залізнична колія – естакада, зведена у 1930 році, що призначалася для вантажних перевезень до складів та підприємств у припортовій промисловій зоні Манхеттена. Залізнична гілка проходила прямо вулицею, що часто призводила до травматичних ситуацій та нещасних випадків із пішоходами. Як і в раніше розглянутому прикладі, залізничну колію було закрито через витіснення залізничних перевезень автомобільними. Як наслідок, з 1980-того року тривалий час залізничні колії стояли в покинутому стані.

Запотоцький С., Левицька О., Левченко О., Біркентале В. одним з прикладом успішної ревіталізації вважають перебудову недобудованої атомної електростанції в Німеччині (Калькар) [7, с. 104; 8, с. 308]. Електростанція була побудована в 1972 році, але вже в 1991 була закрита через цілий ряд протестів. Цей приклад стосується об'єкта, який ніколи не використовувався за призначенням (через сумніви у відповідності вимогам техніки безпеки та через політичні міркування).

Одним з найбільш масштабних проектів ревіталізації є перебудова районів у Торонто. Бондар Т., Ясінський М. [6] наголошують, що два райони Торонто були найбільшими промисловими територіями міста до кінця ХХ століття, які зіткнулись із поступовим занепадом промисловості через переміщення промислового виробництва до інших країн та на околиці міста. Певний час, зокрема, через наявність певної політики в сфері архітектури та містобудування, яка забороняла змішування промислової та інших видів забудов, внаслідок переміщення промисловості дедалі більш будівель та споруд в районах було закинуто, частково – знесено, велетенські території використовувалися як парковки. Проте розуміння дефіциту земельних ділянок та зважаючи на критичний стан нерухомості та загального стану в районах призвели до змін в землекористуванні та ініціації проектів з ревіталізації промислових кварталів в Торонто у житлові.

Науковці Запотоцький С., Левицька О. зазначають, що успішними прикладами ревіталізації на Заході можна ревіталізацію будівлі старої пивоварні в Іспанії. Рішення про її ревіталізацію було прийнято через від-

сутність попиту на її використання за призначенням [7, с. 103].

В роботах науковців наведені й інші об'єкти, які підлягали ревіталізації:

- металургійний комбінат в Люксембурзі;
- фабрика з виробництва кабелів в Гельсінкі;
- бавовняна мануфактура в Лодзь;
- зерновий елеватор в Осло;
- силосні вежі в Копенгагені;
- текстильна фабрика в Бредфордї;
- електростанція в Мадридї;
- цегляна вежа в Мельбурні;
- завод з виробництва алюмінію в Люнені тощо [5-11].

Всі перераховані об'єкти ревіталізовані на основі певної стратегії територіального маркетингу та відповідають зазвичай декільком з ключових критеріїв (просторових, конструктивних, технічних, історичних, архітектурних, будівельних, економічних, маркетингових, соціальних, екологічних):

– по-перше, перебування у складному (зазвичай, занедбаному стані) через недоцільність або неможливість виконання ними своїх початкових функцій, екологічна небезпека від експлуатації даних об'єктів;

– по-друге, мають історично-культурну цінність та є об'єктами історичного надбання, об'єктами, що пов'язані з національними традиціями, мистецтвом тощо, або можуть набути культурної цінності за умови ревіталізації;

– по-третє, вирізняються унікальністю архітектурного стилю, використаних інженерно-будівельних рішень або є перспектива набуття такої унікальності;

– по-четверте, можливість, зокрема будівельно-технічна, для переобладнання існуючих об'єктів для виконання ними затребуваних суспільством функцій (відповідність нового напрямку використання потребам регіону, громади, окремого району);

– по-п'яте, можливість отримання економічного та/або соціального ефекту від перепрофілювання об'єктів нерухомості, зміни їхнього функціонального призначення (можливий прибуток від використання ревіталізованого об'єкта, створення додаткових робочих місць, розвиток благоустрою, рівня життя на території розташування об'єкта, вплив об'єктів на місцевість);

– по-шосте, перебування об'єктів в системі міської архітектури як важливої її частини та/або сприятливе розташування з точки зору використання в контексті нового функціонального призначення об'єктів;

– по-сьоме, вирізняється достатньою транспортною доступністю, тобто зручним доступом для транспорту та пішоходів за умови критичності даного чинника для функціонування нового простору;

– по-восьме, відповідність екологічній парадигмі, тобто можливість позитивного впливу на екосистему територію через облаштування нового екологічного, зеленого простору.

Щодо напрямів переобладнання об'єктів, то вони також є досить різноспрямованими.

Газосховища (газгольдерів) в місті Відень у Австрії були ревіталізовані з метою облаштування багатофункціональних житлових комплексів, в яких частина приміщень відведена під житло та студентські гуртожитки, частина – під офіси, торговельні та громадські зали, кінотеатри, підземні гаражі тощо.

Подібні трансформації відбулися і з газосховищами Лондона – газгольдери, виготовлені з литого чавуну, демонтували, а потім зібрали неподалік від початкового місця розташування і перетворили на елітний житловий комплекс з невеликим сквером.

Водночас, успішна ревіталізація газгольдерів у районі Кінгс-Кросс була лише одним кроком в рамках трансформації всього району. Аналізуючи реалізацію цього проекту, Бондар Т., Ясінський М. наголошують, що «він передбачав створення повноцінного простору для життя, з усіма необхідними функціями, від житла і роботи до освіти та відпочинку» [6]. На їхню думку наріжним каменем успішної трансформації простору стало першочергове будівництво інфраструктури, поєднання реставрації, ревалоризації існуючих будівель та нової архітектури, багатофункціональність простору.

Будівлю центрального вокзалу в Детройті було придбано компанією Ford через 30 років після закриття з метою розмістити в ній технологічний хаб для міста (масштабний науководослідний центр). Крім основного напрямку ревіталізації – перетворення будівлі на технологічний центр, за задумами корпорації частину приміщень переобладнали під офіси та квартири, а в головному залі з'явилися магазини та кафе.

Якщо говорити про рішення облаштування в Нью Йорку на місці колишньої залізничної колії парку, то воно було прийнято не одразу. Розглядалися різні варіанти подальшої долі даного об'єкта, в тому числі його повне знесення. Водночас, громадська думка вплинула на остаточне рішення щодо створення на цій

території паркової зони. На даний час, парк Хай-Лайн розглядається не лише як приклад успішної ревіталізації, але й як простір, орієнтований на адаптацію громади до зміни клімату. Фахівці платформи з адаптації громад до змін клімату UAdapt вважають основоположною цінністю лінійного парку «Хай Лайн» екологічну стійкість, адже «парк за своєю природою є зеленою структурою, оскільки він перепрофілює частину промислової інфраструктури в унікальний зелений громадський простір» [12]. На думку аналітиків, це дозволяє отримати ряд переваг, зокрема, зменшення ефекту міського теплового острова, формування своєрідного мікроклімату, підтримування та збільшення біорізноманіття, сприяння сталій мобільності.

На базі недобудованої атомної електростанції в Калькарі облаштовано парк розваг «Wunderland Kalkar». Наразі в парку є 40 атракціонів, серед яких – американські гірки, колесо огляду, каруселі та дитячі атракціони. Парк приймає понад 600 тис. відвідувачів на рік.

Щодо промислових районів в Торонто, то, як зазначають Бондар Т., Ясінський М., їх оновлення відбувалося в один час і програми розвитку були прийняті також для них обох. Передусім забудовували землі, що безпосередньо межували з центром міста житлом, адже на це був найбільший попит. Зростання кількості населення привело до ренесансу цих районів, поряд зводили чи оновлювали існуючі будівлі під ресторани, магазини, згодом офіси. Крім того, важливим напрямком покращення ситуації стало виділення коштів на поліпшення інфраструктури районів [6].

Напрямом ревіталізації будівлі пивоварні в Іспанії стало реконструювання шестиповерхової цегляної будівлі на сучасний арт-центр з новітніми архітектурними формами (музей ABS).

Науковці наводять приклади ще кількох напрямів можливої зміни функціонального призначення ревіталізованого об'єкта.

Таким чином, на основі аналізу наукових досліджень та аналітичних матеріалів [5-12], можна виокремити наступні потенційні напрямки ревіталізації об'єктів:

- житлові комплекси, гуртожитки;
- навчально-дослідницькі центри;
- центри мистецтв та медіа технологій, культурні та художні центри;
- центри переробки вторинної сировини;
- офісно-торговельні центри та торговельно-розважальні комплекси, парки розваг;
- екологічні зони та простори.

При цьому, при виборі напрямку використання об'єкту, що потребує ревіталізації, важливо, на основі концепції територіального маркетингу, аналізувати особливості кожної території, можливості використання наявної інфраструктури та транспортних комунікацій, потреби населення, бізнесу тощо.

Висновки. В Україні через низку історичних та кон'юнктурних змін, вплив військово-політичних чинників майже в кожному населеному пункті є об'єкти, що на даний час не використовуються за призначенням. В найкращому випадку, їх стан підтримується, забезпечується збереження майна, але в більшості випадків вони є занедбаними, частково зруйнованими. З огляду на це, важливо розглянути можливості застосування інструменту ревіталізації в Україні, що обумовлює необхідність аналізу накопиченого в світі досвіду впровадження подібних проєктів. На основі врахування виділених критеріїв відповідності об'єкта, по відношенню до якого доцільною є розробка та реалізація ревіталізаційних заходів, та грамотного визначення можливого напрямку ревіталізації, може бути комплексно вирішено проблему використання занедбаних будівель та просторів, покращено містобудівне середовища населеного пункту, створено підґрунтя для його подальшого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бабінець О.П. Сучасні концепції розвитку міст як ефективний механізм публічного управління в контексті забезпечення сталого розвитку урбанізованих територій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.9.28>
2. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.
3. Дем'янюк А.В. Сучасні підходи до забезпечення сталого розвитку територій в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С.1083-1087.
4. Маланчук Л.О., Синютіч С.С. Маркетинговий підхід в управлінні розвитком території. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 121–124. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.20.121>

5. Бессонова А., Безугла, Л., Белобородова М. Міжнародний досвід ревіталізації промислових об'єктів: можливості для України. *Development Service Industry Management*. 2024. № 2. С. 49-55. DOI; [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(8\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(8))
6. Боднар Т., Ясінський М. Можливості ревіталізації промислових територій міст на прикладі вулиці замкової у місті Львов. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Архітектура». 2023. № 2 (10). URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/oct/31601/1.pdf> (дата звернення: 25.03.2026)
7. Запотоцький С., Левицька О. Ревіталізація промислових об'єктів міста (на прикладі м. Івано-Франківська). *Часопис соціально-економічної географії*. 2016. Вип. 21. С. 102-106.
8. Левченко О.В., Біркентале В.В. Ревіталізація: історія, досвід і перспективи просторового розвитку. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2020. Вип. 1. Том 2. С. 305-310.
9. Олійник Г.С., Данченко Ю.М. Ревіталізація в Україні: досвід та перспективи. *Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 24-25 квітня 2024. Хмельницький : ХНТУ, 2024. С. 143-145.
10. Савйовський В.В., Броневицький А.П., Каржинерова О.Г. Ревіталізація - екологічна реконструкція міської забудови. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2014. № 8. С. 47-52.
11. 12 прикладів успішної справедливої трансформації з усього світу. Екодія. URL: <https://ecoaction.org.ua/transformacia-svitu-12.html> (дата звернення: 25.03.2026)
12. Лінійний парк «Хай Лайн» у Нью-Йорку. UAdapt. URL: <https://climateadapt.enefcities.org.ua/linijnjy-park-haj-lajn/> (дата звернення: 25.03.2026)

REFERENCES:

1. Babinets O.P. (2023) Suchasni kontseptsii rozvytku mist yak efektyvnyi mekhanizm publicnoho upravlinnia v konteksti zabezpechennia staloho rozvytku urbanizovanykh terytorii [Modern concepts of urban development as an effective mechanism of public administration in the context of ensuring sustainable development of urbanized territories]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok - Public administration: improvement and development*, vol. 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.9.28>
2. Vasylychenko H., Parasiuk I., Yeremenko N. (2015) *Planuvannia rozvytku terytorialnykh hromad* [Planning the development of territorial communities]. Kyiv : TOV «Pidpriemstvo «VI EN EI», 256 p. (in Ukrainian)
3. Demianiuk A.V. (2017) Suchasni pidkhody do zabezpechennia staloho rozvytku terytorii v Ukraini [Modern approaches to ensuring sustainable development of territories in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, vol. 13, pp. 1083-1087.
4. Malanchuk L.O., Syniutych C.C. (2021) Marketynhovyi pidkhid v upravlinni rozvytkom terytorii [Marketing approach in territorial development management]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, vol. 20, pp. 121–124. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.20.121>
5. Bessonova A., Bezuhla, L., Bieloborodova M. (2024) Mizhnarodnyi dosvid revitalizatsii promyslovykh ob'ektiv: mozhlyvosti dlia Ukrainy [International experience in revitalization of industrial facilities: opportunities for Ukraine]. *Development Service Industry Management*, vol. 2, pp. 49-55. DOI; [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(8\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(8))
6. Bodnar T., Yasynskyi M. (2023) Mozhlyvosti revitalizatsii promyslovykh terytorii mist na prykladi vulytsi zamkovoї u misti Lvov [Possibilities of revitalization of industrial areas of cities on the example of Zamkova Street in the city of Lviv]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. Serii: «Arkhitektura» - *Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"*. Series: "Architecture", vol. 2 (10). Available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/oct/31601/1.pdf> (accessed March 25, 2026)
7. Zapototskyi C., Levytska O. (2016) Revitalizatsiia promyslovykh ob'ektiv mista (na prykladi m. Ivano-Frankivska) [Revitalization of industrial facilities of the city (on the example of the city of Ivano-Frankivsk)]. *Chasopys sotsialno-ekonomichnoi heohrafii – Journal of Social and Economic Geography*, vol. 21, pp. 102-106.
8. Levchenko O.V., Birkentale V.V. (2020) Revitalizatsiia: istoriia, dosvid i perspektyvy prostorovoho rozvytku [Revitalization: history, experience and prospects of spatial development]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa – Bulletin of the Student Scientific Society of the Vasyl Stus Donetsk National University*, vol. 1 (2), pp. 305-310.
9. Oliinyk H.S., Danchenko Yu.M. (2024) Revitalizatsiia v Ukraini: dosvid ta perspektyvy [Revitalization in Ukraine: experience and prospects]. *Synerhiia nauky i biznesu u povoiennomu vidnovlenni rehioniv Ukrainy* (Mizhnarodna nauково-praktichna konferenciya (Khmelnyskyi, April 24th-25th 2024. Khmelnytskyi : KhNTU, pp. 143-145 (in Ukrainian)

10. Saviovskiy V.V., Bronevtskyi A.P., Karzhyneroва O.H. (2014) Revitalizatsiia - ekolohichna rekonstruktsiia miskoi zabudovy [Revitalization - ecological reconstruction of urban development]. *Visnyk Prydniprovskoi derzhavnoi akademii budivnytstva ta arkhitektury – Bulletin of the Dnieper State Academy of Civil Engineering and Architecture*, vol. 8, pp. 47-52.

11. 12 prykladiv uspishnoi spravedlyvoi transformatsii z usoho svitu [12 examples of successful just transformation from around the world]. *Ekodiia*. Available at: <https://ecoaction.org.ua/transformacia-svitu-12.html> (accessed March 25, 2026)

12. Liniinyi park «Khai Lain» u Niu-Yorku [Linear park "High Line" in New York]. UAdapt. Available at: <https://climateadapt.enefcities.org.ua/linijnyj-park-haj-lajn/> (accessed March 25, 2026)

Дата надходження статті: 19.03.2026

Дата прийняття статті: 10.04.2026

Дата публікації статті: 15.04.2026